T088 TKL 6 (26) Thắng Tư Duy Phạm Thiên Sở Vấn Kinh Luận Q3

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 3

THAÉNG TÖ DUY
PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN
QUYEÅN 3

Truù vaøo ruoäng phöôùc coù khaû naêng tieâu hoùa cuûa cuùng döôøng, nghóa laø döïa vaøo ruoäng phöôùc, truù vaøo ñaïo La-haùn thì coù theå thoï nhaän cuùng döôøng. Ñaïi sö Theá Toân haõy coøn khoâng theå tieâu hoùa caùc thöù cuùng döôøng, huoáng laø chuùng ta maø coù theå tieâu hoùa caùc söï cuùng döôøng ö? Ñaây laø trình baøy nghóa gì? Vì bieát ñuùng nhö thaät phaùp taùnh xöa nay thanh tònh. Vì vaäy cho neân noùi: Ñaïi sö Theá Toân haõy coøn khoâng theå tieâu hoùa caùc thöù cuùng döôøng, huoáng laø chuùng ta... Ñaây laø trình baøy nghóa gì? Bôûi vì lìa phaùp giôùi laïi khoâng coù ai tieáp nhaän cuûa cuùng döôøng, vì phaùp giôùi kia xöa nay voán thanh tònh. Ñaây laø theo nghóa gì? Bôûi vì truù caûnh giôùi ruoäng phöôùc, truù quaû vò La-haùn coù theå thoï nhaän cuùng döôøng. Vì nhaän bieát nhö thaät veà phaùp giôùi thanh tònh, vì caùc theá gian khoâng bieát Nhö Lai laø ruoäng phöôùc toát ñeïp, cho neân noùi: Ñaïi sö Theá Toân haõy coøn khoâng theå tieâu hoùa caùc söï cuùng döôøng. Ñaây laø trình baøy nghóa gì? Vì lìa khoûi phaùp giôùi laïi khoâng coøn coù phaùp töôùng thanh tònh naøo khaùc, vì töï taùnh phaùp giôùi kia laø thanh tònh. Vì döïa vaøo söï tieáp nhaän cuùng döôøng cho neân hoûi veà ruoäng phöôùc. Tieáp theo hoûi veà ngöôøi thích hôïp ñeå thoï nhaän cuùng döôøng ruoäng phöôùc. Nhöõng ngöôøi ñoù laø ai? Nhö kinh tieáp ñeán noùi: Khoâng bò söï loâi keùo cuûa phaùp theá gian. Thöa Theá Toân! Döïa vaøo caùc Boà-taùt nhö vaäy ñeàu laø ruoäng phöôùc cuûa theá gian, cho neân noùi töôùng ruoäng phöôùc cuûa söï nhaän cuùng döôøng. Vì vaäy ñaùp: Khoâng bò söï loâi keùo cuûa phaùp theá gian. Ñaây laø theo nghóa gì? Vì caùc Ñaïi Boà-taùt thöôøng ôû theá gian, thöïc haønh phaùp theá gian, khoâng bò oâ nhieãm vì phaùp theá gian, duø caùc moân phaùp theá gian nhö hôn, thua, ñöôïc, maát, khen cheâ, khoå, vui ñeàu khoâng theå loâi keùo. Theå cuûa taâm Boà-

taùt khoâng coù ñöôïc - maát, hôn - thua - khen - cheâ, khoå - vui. Taâm Boà-taùt luoân vöõng chaéc cho neân khoâng chaïy theo taùm phaùp theá gian. Ñoái vôùi caùc söï vieäc nhö vaäy, taâm luoân kieân coá khoâng ñoäng, tham duïc, giaän döõ vaø si meâ khoâng theå loâi keùo ñöôïc. Ngöôøi nhö vaäy laø ngöôøi ruoäng phöôùc tieáp nhaän söï cuùng döôøng, ñoù goïi laø ruoäng phöôùc coù khaû naêng nhaän laõnh cuùng döôøng, ñoù laø thanh tònh. Vì nghóa naøy, döïa vaøo ngöôøi ruoäng phöôùc, cho neân hoûi veà töôùng cuûa ruoäng phöôùc thanh tònh. Vì caùc Boà-taùt, tuy phaàn nhieàu thoï nhaän lôïi döôõng cuûa quyeán thuoäc, nhöng khoâng khôûi taâm nhieáp thuû moät phaùp, chaáp tröôùc moät phaùp. Do nghóa aáy cho neân coù khaû naêng tieâu hoùa cuûa cuùng döôøng, laø ruoäng phöôùc coù theå tieâu hoùa cuûa cuùng döôøng. Laøm saùng toû nghóa aáy, cho neân caâu hoûi keá tieáp laø veà khaû naêng tieâu hoùa cuùng döôøng, vì khoâng chaáp tröôùc. Ñoù laø chæ roõ töôùng toát ñeïp cuûa ruoäng phöôùc coù khaû naêng thoï nhaän. Do vaäy ñöôïc goïi laø hai töôùng ruoäng phöôùc vaø coâng ñöùc. Vì khoâng laøm maát söï yeân oån cuûa chuùng sinh, cho neân Boà-taùt môùi phaùt taâm Boà-ñeà, caùc chuùng sinh cho neân tu haønh laøm caùc coâng ñöùc cho nôi aáy. Ñöôïc coâng ñöùc cuùng döôøng cung kính laø söï toát ñeïp trong ruoäng phöôùc, laø chæ roõ nghóa naøy. Vì vaäy, caâu hoûi keá tieáp môùi hoûi veà phöôùc ñieàn thanh tònh. Vì Boà-taùt khoâng laøm hö hoaïi taâm Boà-ñeà, maø laø ngöôøi coù khaû naêng thoï nhaän cuùng döôøng laøm thanh tònh phöôùc ñieàn, vì vaäy Boà-taùt coù khaû naêng laøm ruoäng phöôùc, laøm thieän tri thöùc nhieáp thuû chuùng sinh. Neâu roõ nghóa naøy, cho neân laàn löôït hoûi veà thieän tri thöùc. Hoï laø ngöôøi tröïc taâm tu haønh theo thöù töï nhö vaäy, tieán vaøo thieàn ñònh. Töø thieàn ñònh böôùc ra ban cho caùc chuùng sinh nieàm vui vaø söï yeân oån, vì khoâng rôøi boû taát caû chuùng sinh, chæ roõ Boà-taùt, laø baäc thieän tri thöùc thuø thaéng. Nhö vaäy Boà-taùt coù khaû naêng laøm baïn laønh cuûa chuùng sinh. Nöông theo lôøi Nhö Lai daïy lôïi mình-lôïi ngöôøi vaø tu haønh caùc haïnh khoâng queân maát ôn sö. Neâu roõ nghóa naøy cho neân tieáp theo hoûi coù theå baùo ôn Phaät, vì ñaït ñöôïc Boà-ñeà cuûa Phaät khoâng ñoaïn tuyeät chuûng töû Phaät, taâm laøm lôïi ích cho ngöôøi khaùc, cho neân ñoái vôùi Nhö Lai, töï laøm nhöõng vieäc laøm toát ñeïp ñeå baùo ôn Phaät. Baùo ôn laø cuùng döôøng nhöõng ngöôøi coù caùc coâng ñöùc. Chæ roõ nghóa naøy, cho neân tieáp theo hoûi vieäc ñoù. Cuùng döôøng Phaät laø duøng töï Theå cuûa thaät teá, Phaùp thaân khoâng sinh, ñoái vôùi thaân Nhö Lai, coù khaû naêng bieát töôùng chöùng ñaéc thaät teá khoâng sinh. Vì mong caàu phaùp ñoù thì chaéc chaén coù seõ ñöôïc khoâng maát, cho neân cuùng döôøng Nhö Lai vaøo baát cöù khi naøo.

Vì vaäy Boà-taùt ñem söï cuùng döôøng toát ñeïp ñeå cuùng döôøng chö Phaät. Vì cuùng döôøng caùc Nhö Lai laø gaàn guõi chö Phaät, chæ roõ nghóa naøy, cho neân tieáp theo môùi hoûi veà vieäc thaân caän vôùi Phaät. Nghóa laø caùc Boà- taùt thaø boû thaân maïng chöù quyeát khoâng boû vieäc laøm nôi möôøi ñòa, vì ñaõ goàm

thaâu vieäc laøm cuûa möôøi ñòa cho neân khoâng boû giôùi caám maø ñaït ñöôïc Theå nhö phaùp. Gaàn guõi chö Phaät vaø caùc Boà-taùt, laø chæ roõ vieäc laøm toát ñeïp cuûa hoï. Vì thaân caän chö Phaät vaø Boà-taùt, toû loøng toân troïng cung kính Nhö Lai, ñeå chæ roõ nghóa naøy, cho neân tieáp theo hoûi veà söï cung kính ñoái vôùi Phaät. Vì taát caû caùc caên khoâng heà sai bieät maø taát caû caùc caên ñöôïc baûo veä vaø thöïc haønh caùc haïnh, cho neân khoâng sinh taâm phieàn naõo ñeå coù khaû naêng tu haønh, kheùo giöõ gìn caùc caên, vì vaäy ñaït ñöôïc taâm thuø thaéng toân troïng aáy. Boà-taùt tu haønh ñuùng ñaén nhö vaäy roài ñaït ñöôïc quaû baùo to lôùn. Ñeå chæ roõ nghóa naøy, cho neân tieáp theo hoûi veà cuûa caûi giaøu coù, laø coù ñöôïc baûy loaïi phaùp taøi toái thaéng xuaát theá gian nhö tín... Chæ roõ phaùp taøi to lôùn thuø thaéng maø caûm ñöôïc töôùng cuûa taâm ham muoán toát ñeïp, cao nhaát ñaõ ñöôïc ñoaïn tröø chöôùng, thöïc haønh caùc ham muoán, lìa caùc töôùng duïc, caûm thoï phaùp laïc tieáp nhaän aên uoáng vui veû, ñöôïc chöùng ngoä phaùp nhö thaät, tu haønh nhö thaät veà tín-giôùi-taøm-quyù-vaên-xaû-tueä... Noùi boá thí taøi saûn, vaät duïng nhö thöù töï maø noùi. Laïi nöõa, hai loaïi phaùp taøi laø taøm (hoå) vaø quyù (theïn), ñaây laø nöông vaøo phaùp ñoaïn tröø phieàn naõo noùng böùc, cho neân bieát nhö vaäy. Duø coù baûy loaïi phaùp taøi, nhöng Ñaïi Boà-taùt vaãn khoâng naûy sinh taâm nieäm laø mình coù ñuû hay khoâng ñuû. Ñeå chæ roõ nghóa naøy, cho neân theo thöù töï hoûi veà söï bieát ñuû, duøng ñeå nhieáp thuû taát caû caùc chuùng sinh. Duø mong caàu cuùng döôøng, nhöng taâm Boà-taùt thöôøng mong caàu Baùt nhaõ voâ thöôïng, khoâng cho laø ñuû, khoâng naûy sinh taâm ñaày ñuû, goïi laø bieát ñuû. Ñaõ bieát ñuû roài thì lìa moïi söï ham muoán. Ñeå chæ roõ nghóa naøy, cho neân theo thöù töï hoûi veà söï xa lìa. Maëc duø Boà-taùt tu haønh trong ba coõi nhöng khoâng mong caàu nôi choán aáy, cho neân ñöôïc taâm vaéng laëng thuø thaéng toät baäc. Ñaõ chöùng ñöôïc taâm vaéng laëng nhö vaäy xong, xa lìa thaân taâm. Ñeå chæ roõ nghóa naøy, vì vaäy tieáp theo hoûi veà khoâng coù caùc haønh aùc. Maëc duø thoï duïng caùc loaïi caûnh giôùi vi dieäu thuø thaéng nhöng taâm Boà-taùt khoâng bò oâ nhieãm theo phieàn naõo, vì ñöôïc taâm toát ñeïp luoân gìn giöõ caùc caên. Ñaõ gìn giöõ ñöôïc caùc caên cho neân Boà-taùt khoâng sôï haõi baát cöù nôi

choán naøo. Vì khoâng sôï haõi cho neân ñöôïc caûm thoï an laïc. Nhaèm chæ roõ nghóa aáy, cho neân laàn löôït hoûi veà con ngöôøi an laïc. Duø tieáp nhaän söï cuùng döôøng, cung kính, nhöng Boà-taùt khoâng tham ñaém, thöôøng xuyeân khoâng rôøi boû taát caû chuùng sinh. Kheùo nhaän bieát caùc haïnh höõu vi, lìa xa moïi phieàn naõo, cho neân ñöôïc nieàm vui thuø thaéng. Khoâng vöôùng maéc nhö vaäy, lìa caùc phieàn naõo caûm ñöôïc nieàm vui thuø thaéng roài, laø ñöôïc gaén lieàn vôùi söï thoï nhaän nieàm vui cuûa chuùng sinh. Nhö vaäy thì Boà-taùt ñaõ ñeán bôø kia. Ñeå chæ roõ nghóa naøy, cho neân tieáp theo hoûi veà khaû naêng ñeán bôø kia. Vì caùc Boà-taùt thò hieän thaân saùu nhaäp cuûa caùc coõi, nhieáp thuû taát caû chuùng sinh saùu nhaäp, ñeå ñoaïn tröø tham duïc cuûa caùc chuùng sinh, khieán hoï ñeán ñöôïc bôø kia, lìa haún taâm tham duïc. Vì vaäy goïi laø coù khaû naêng boû saùu nhaäp. Vì

lìa boû saùu nhaäp cho neân ñaõ ñöôïc taâm thuø thaéng ñeán ñöôïc bôø kia. Vì ñaõ ñöôïc taâm aáy vaø ñeán bôø kia, cho neân Boà-taùt chính thöùc an truù nôi xöù sôû ñoù. Ñeå chæ roõ nghóa naøy, cho neân sau ñaáy laø hoûi ñeán vieäc truù nôi bôø kia. Do khoâng phaân bieät ñaïo Nieát-baøn, theá gian, cho neân trí khoâng phaân bieät maø chöùng ngoä phaùp voâ ngaõ, truù ôû Nieát-baøn voâ truù, ñöôïc voâ sinh phaùp Nhaãn. Chính vì nghóa aáy cho neân ñaõ chöùng ñöôïc trí ñoàng, baát ñoàng trong ñòa thöù taùm, vì vaäy goïi laø ñaõ ñeán bôø kia vaø an truù vaøo xöù sôû thuø thaéng ñoù. Boà-taùt truù nhö vaäy ôû bôø kia vôùi ñaày ñuû caùc phaùp Ba-la-maät xuaát theá gian. Ñeå chæ roõ nghóa aáy, vì vaäy tieáp theo hoûi laøm sao taêng tröôûng ñöôïc caùc Ba-la-maät? Bôûi vì mong caàu taâm Nhaát thieát trí, taêng tröôûng boá thí..., laøm cho boá thí..., ñeàu laàn löôït taêng tröôûng, vì vaäy Boà-taùt luoân vì caùc chuùng sinh noùi veà taâm Nhaát thieát trí. Caùc Boà-taùt ñeàu khuyeân baûo chuùng sinh phaùt taâm Boà-ñeà, taêng tröôûng haïnh boá thí. Vì vaäy trong ñôøi tröôùc, Boà-taùt ñaõ töøng khuyeân baûo caùc chuùng sinh phaùt taâm Boà-ñeà, tu haønh boá thí. Boà-taùt töï thöïc haønh boá thí nhö vaäy, chæ daïy moïi ngöôøi thöïc haønh boá thí. Ngoaøi ra, coøn boá thí giaùo phaùp ñeå hoùa ñoä chuùng sinh khieán hoï thöïc haønh boá thí. Caùc Boà-taùt cuõng khuyeân baûo chuùng sinh phaùt taâm Boà-ñeà tu haønh boá thí. Caùc Boà-taùt coøn khieán cho chuùng sinh phaùt taâm thöïc haønh boá thí. Vôùi töï taâm an truù vaøo boá thí laàn löôït nhö vaäy, cuõng khieán ngöôøi khaùc

an truù vaøo boá thí. Chính vì nghóa naøy cho neân Boá thí Ba-la-maät laàn löôït ñöôïc taêng tröôûng, maø thöôøng xuyeân khoâng boû taâm Boà-ñeà. Noùi Trì giôùi Ba-la-maät, töùc laø ai phaù huûy giôùi caám thì giuùp hoï caàn phaûi trì giôùi, Boà-taùt khoâng lìa boû taâm haïnh Boà-ñeà, vì mong ñaït ñöôïc Ñaïi Boà-ñeà, khieán cho taát caû truù trong giöõ giôùi, vì nhaän thaáy taâm Nhaát thieát trí khoâng luøi laïi. Noùi Nhaãn nhuïc Ba-la-maät, laø noùi Boà-taùt ôû trong taâm Boà-ñeà, goïi laø khieán cho moïi xöù sôû khaùc, caùc chuùng sinh khaùc, ñeàu phaùt sinh taâm nhaãn. Nhaãn taát caû toäi, nhaãn taát caû ñieàu aùc, tö duy veà taâm Nhaát thieát trí khoâng theå thuû ñaéc. Noùi Tinh taán Ba-la-maät, laø döïa vaøo tinh taán Ba-la-maät, khoâng chaáp giöõ nôi bôø beân kia, khoâng chaáp giöõ töôùng khoå haïnh, vì vaäy khoâng sinh taâm moûi meät, vì Boà-taùt ñaõ chöùng ñöôïc taâm Nhaát thieát trí vaéng laëng. Noùi Thieàn ñònh Ba-la-maät, laø töï taùnh cuûa taâm thanh tònh khoâng sinh khoâng dieät. Vì nhaän bieát trí vaéng laëng cho neân taâm taùn loaïn hoaøn toaøn khoâng hieän haønh, khoâng hyù luaän vôùi taát caû phaùp. Noùi Baùt nhaõ Ba-la-maät, laø nhieáp thuû trí khoâng phaân bieät, ñeå chæ roõ Ba-la-maät thieän, thanh tònh khaùc, vì Ba-la-maät khaùc ñeàu döïa vaøo taâm Nhaát thieát trí maø noùi. Phaùp ñoái trò vôùi chöôùng hoaït ñoäng cuûa phieàn naõo thì Boà-taùt chæ nhaän thaáy voâ ngaõ trong haïnh thuø thaéng Ba-la-maät nhö vaäy, vì phaùp Phaät ñaõ thuaàn thuïc, vì giaùo hoùa chuùng sinh cho neân nöông vaøo phaùp kia. Tieáp theo hoûi Boà-taùt ñoái vôùi voâ löôïng chuùng sinh khoâng naûy sinh taâm höõu laäu maø phaùt sinh taâm Töø. Ñaây laø trình baøy veà nghóa gì? Thaáy khoâng coù gì khaùc vôùi mình maø

taâm yeân oån, khoâng naûy sinh yù nieäm thaân mình laø khaùc vaø coù töôûng veà chuùng sinh laø khaùc vôùi thaân mình. Boà-taùt döïa vaøo chuùng sinh khoâng naûy sinh phaùp töôûng maø thöïc haønh taâm Bi. Vì nhaän thaáy phaùp khoå khoå khoâng ñem laïi nhöõng thaønh töïu, vì caùc chuùng sinh ñang vöôùng maéc trong voøng khoå khoå ñoù cho neân sinh taâm bi. Boà-taùt khoâng coù ngaõ töôûng ñoái vôùi chuùng sinh maø thöïc haønh taâm Hyû. Keû khaùc ñoái vôùi chuùng sinh thaáy mình coù taâm vui rieâng, thaáy ai thaønh töïu taøi saûn ñaày ñuû thì khôûi taâm yù tham lam ganh tî chöù khoâng sinh taâm Hyû. Boà-taùt khoâng nhö vaäy, ñaõ khoâng coù töôûng tham maø laïi tuøy hyû vôùi ngöôøi. Vì vaäy Boà-taùt xa lìa taâm ganh tî caàn phaûi ñoái trò. Döïa vaøo xa lìa söï ganh tò maø Boà-taùt thöïc haønh taâm Hyû, nöông vaøo taâm Hyû maø Boà-taùt khoâng daáy khôûi töôûng veà ngöôøi vaø ta maø thöïc haønh taâm Xaû. Töø yù töôûng chaáp ta vaø ngöôøi caàn ñoái trò maø Boà-taùt thöïc haønh taâm Xaû. Vieäc laøm khoâng duïng coâng trong ñòa thöù taùm laø do chöùng ñaït naêng

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 3451

löïc cuûa trí khoâng phaân bieät. Vì ñöôïc naêng löïc trí tueä ñoàng vaø baát ñoàng, cho neân coù khaû naêng xa lìa töôùng cuûa taâm nieäm phaân bieät mình vaø ngöôøi, giuùp chuùng sinh phöông tieän vui veû laø nhaân toá xa lìa caáu nhieãm. Nhö vaäy nöông vaøo Ba-la-maät, nöông vaøo Voâ löôïng, vì lôïi mình- lôïi ngöôøi maø tu haønh. Laïi nöông vaøo taâm ham muoán cao thöôïng, nöông vaøo söï tieáp nhaän phaùp laïc, nöông vaøo söï ñoaïn tröø phieàn naõo, nhö ñaõ noùi, maø moïi coâng ñöùc ñöôïc taêng tröôûng. Tieáp theo hoûi an truù nôi loøng tin..., laø sao? Nhö thöù töï aáy thì coù theå tin vaøo phaùp voâ ngoân, an truù vaøo loøng tin phaùp laø tin voâ ngaõ, laø phaùp saâu xa baäc nhaát, thì caùc phaùp thaät thaâm dieäu duø raát khoù tin maø vaãn tin ñöôïc. Vì khoâng chaáp vaøo moïi aâm thanh maø truù trong Tueä nghe, nhö phaùp ñaõ ñöôïc nghe khoâng coù taâm chaáp tröôùc nhö vaäy maø chæ ñaëc bieät mong caàu ñoái vôùi phaùp. Maëc duø chæ moät ít Tueä nghe nhöng vaãn coù khaû naêng laøm ñöôïc nhieàu söï vieäc, chæ caàn ñöôïc nghe moät baøi keä noùi veà Tueä nghe nhieàu. Nöông vaøo töôùng cuûa noäi taâm cho neân coù ñöùc taøm quyù. Nghóa laø nöông vaøo thaân ngöôøi khaùc vaø thaân mình laøm khoâng ñuùng phaùp. Vì bieát söï loãi laàm cho neân lìa boû nôi ñoù, lìa boû söï xaâm nhaäp töø beân ngoaøi, cho neân haïnh taøm quyù ñöôïc thaønh töïu. Ngöôøi khaùc noùi phaùp maø khoâng thöïc haønh nhö phaùp, xa lìa loãi laàm ñoù, bôûi vì töø thaân ngöôøi khaùc laø töø ngoaøi vaøo. Ngöôøi ganh tò noùi ngöôøi kia nhö vaäy, xaû boû phaùp aáy thì goïi laø xaû boû xaâm nhaäp töø ngoaøi. Nghóa naøy cho neân bieát. Ba nghieäp thaân-mieäng-yù thanh tònh truøm khaép taát caû moïi nôi, thaønh töïu coâng ñöùc coù khaû naêng nhaän söï cuùng döôøng. Ruoäng phöôùc thanh tònh..., cho ñeán taøm quyù, caùc coâng ñöùc ñaõ ñöôïc neâu baøy, nhaèm ñoái trò vôùi caùc nghieäp thaân - mieäng - yù caàn ñöôïc ñoái trò laø töông öng vôùi thieän aùc. Vì nghóa naøy cho neân goïi laø thanh tònh. Nöông vaøo ba nghieäp thanh tònh kia, ñeán caùc coâng ñöùc ñaày ñuû, cho neân goïi laø truøm khaép taát caû moïi nôi choán coâng ñöùc. Nhö vì vaäy bieát. Laïi coøn coù nghóa truøm khaép ñeán taát caû moïi nôi cuûa coâng ñöùc.

Ñoù goïi laø taát caû coâng ñöùc ñeàu an truù trong phaùp. Veà nghóa cuûa möôøi baøi keä, moãi moãi baøi ñeàu nhö kinh ñaõ noùi. Nhö vaäy, nöông vaøo phaùp theá gian noùi coù khaû naêng tieáp nhaän caùc coâng ñöùc cung caáp ruoäng phöôùc toát ñeïp, töùc laø döïa treân nghóa aáy theo thöù töï nhö vaäy maø Phaïm Thieân môû ra vieäc thænh hoûi. Veà nghóa naøy cho neân bieát. Boà-taùt vöôït qua phaùp theá gian laø theá naøo? Bôûi vì caùc Thanh vaên cuõng vöôït qua theá gian, cho neân Ñöùc Nhö Lai chæ roõ phaùp thuø thaéng vöôït

qua caùc phaùp xuaát theá gian cuûa Thanh vaên. Do ñoù, noùi laø vöôït leân treân phaùp theá gian. Laïi nöõa, Nhö Lai coøn chæ roõ, duø Boà-taùt ôû theá gian thöïc haønh phaùp theá gian nhöng vöôït leân treân phaùp theá gian, khoâng bò caáu nhieãm vöôùng maéc theo phaùp theá gian, thöïc haønh giaùo hoùa chuùng sinh ôû theá gian. Nhö kinh noùi “kheùo nhaän bieát nhö thaät veà caùc phaùp theá gian”. Laïi vì taäp hôïp caùc chuùng sinh, hieän baøy phöông tieän kheùo leùo, ñeå nhieáp thuû chuùng sinh khieán cho hoäi nhaäp phaùp theá gian. Bieát Taäp ñeá cuûa theá gian, bieát theá gian seõ ñi veà ñaâu, maø nöông vaøo trí nguyeän sinh veà nôi ñoù, khoâng bò Taäp cuûa theá gian maø sinh ra. Chaáp nhaän söï sinh nhö vaäy laø thò hieän theá gian thaønh töïu Theá ñeá. Nöông vaøo Theá ñeá, noùi phaùp cho chuùng sinh, khieán hoï vöôït leân treân theá gian. Maëc duø tu haønh trong theá gian nhöng chung quy Boà-taùt khoâng bò theá gian laøm oâ nhieãm. Traùi laïi, Boà-taùt chöùng ñöôïc phaùp voâ ngaõ, truù trong ñaïo voâ truù. Vì giaùo hoùa taát caû chuùng sinh, tuy sinh trong theá gian, nhöng Boà-taùt vì caùc chuùng sinh maø nhieáp thuû taát caû ñaïo lyù cuûa theá gian. Ba möôi laêm baøi keä nhö kinh ñaõ noùi nöông vaøo phaùp theá gian ñaõ ñöôïc neâu baøy, Nhö Lai cuõng nöông vaøo thaân theá gian cuûa mình vaø phaùp theá gian, nhaän bieát caûnh giôùi, duøng bieän taøi öa noùi phaùp, noùi veà phaùp töôùng nhaäp theá gian, vì phaùp cuûa Nhö Lai vöôït leân treân phaùp xuaát theá gian cuûa Thanh vaên. Thanh vaên cuõng vöôït qua caûnh giôùi theá gian. Ñöùc Nhö Lai laïi vöôït qua caûnh giôùi cuûa Thanh vaên. Laïi giaûng noùi phaùp thuø thaéng laø noùi veà phaùp kia ñeå chuùng sinh khaùc vöôït qua theá gian, chæ roõ phöông tieän xuaát theá gian nhö vaäy. Phaïm Thieân noùi: Theá gian, ta noùi naêm aám goïi laø theá gian. ÔÛ ñaây laø chæ roõ naêm thuû aám, cho neân bieát laø nöông vaøo theá gian maø noùi. Tham ñaém naêm aám laø tham ñaém theo aùi naøy. Goïi laø söï chöùa nhoùm cuûa theá gian, laø do aùi kia thu huùt maø theá gian coù söï tuï taäp. Khi caùc aám quaù khöù-vò lai-hieän taïi dieät töø, vì nhaân cuûa aám ñôøi vò lai ñaõ döùt heát, vì khoâng gieo troàng chuûng töû vò lai nöõa, cho neân goïi laø dieät. Quaùn saùt naêm aám khoâng thaáy coù hai phaùp, goïi laø Ñaïo dieät cuûa theá gian. Caàu ñaïo vaø khoâng caàu ñaïo, caû hai hoaøn toaøn khoâng ñaït ñöôïc Thaùnh ñaïo laø chæ roõ söï thuø thaéng. Ñieàu naøy coù nghóa gì? Laø ñoái trò theá gian khoâng phaûi luoân luoân nhaát ñònh. Neáu coù ñoái trò, thì coù khaû naêng nhaøm chaùn noãi khoå. Neáu khoâng coù ñoái trò thì phaùp kia luøi laïi. Neáu coù moät phaùp ñeå ñoái trò phaùp naøy thì seõ khoâng ñoái trò phaùp khaùc. Neáu coù moät phaùp ñeå ñoái trò vôùi ñòa döôùi thì khoâng phaûi laø ñoái trò vôùi ñòa treân. Ñoái trò cuûa Thaùnh

ñaïo thì khoâng nhö vaäy, vì ñoái trò moïi phaùp baát cöù khi naøo.

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 3453

Nhö vaäy döïa vaøo nghóa ñoái trò cuûa Thanh vaên Thöøa. Noùi veà töôùng sai bieät cuûa theá gian roài, tieáp theo döïa vaøo töôùng sai bieät vaø nghóa phaùp ñoái trò cuûa Ñaïi thöøa maø noùi. Nöông vaøo töôùng sai bieät cuûa Ñaïi thöøa ñeå noùi veà phaùp töôùng. Nhö kinh noùi: Laïi nöõa, Phaïm Thieân! Vì nhö vaäy..., voán noùi veà naêm aám, naêm aám ñoù chæ coù treân lôøi noùi. Söï thaáy-nghe-bieát trong naêm aám..., chæ laø do phaân bieät veà danh töï maø noùi. Vì nöông vaøo söï taäp hôïp töø voâ thæ ñeán nay, döïa treân Theå phaân bieät, cho neân chaáp giöõ nôi phaùp kia. Boà-taùt quaùn saùt neáu nöông vaøo söï phaân bieät veà danh töï nhö vaäy thì ñoù laø ngoân ngöõ cuûa theá gian, neáu nhö phaân bieät ngoân ngöõ danh töï maø tham ñaém vaøo töôùng thì ñoù laø taø kieán, xa lìa tuøy thuaän thöïc haønh goïi laø Taäp cuûa theá gian. Nhö töôùng tòch dieät cuûa theá gian kia, quaùn saùt nhö thaät veà Theå cuûa töôùng dieät ñoù, quaùn saùt nhö thaät veà sôû duyeân cuûa dieät cho neân goïi laø dieät cuûa theá gian. Duøng ñaïo nhö theá naøo maø khoâng giöõ laáy taø kieán aáy, ñoù goïi laø Ñaïo dieät cuûa theá gian. Vöøa noùi veà phaân bieät coù theå ñoái trò phaân bieät, laø neâu roõ veà trí khoâng phaân bieät. Caûnh giôùi cuûa theá gian nhö vaäy... Nhö Lai ñaõ vöôït qua, ñaõ chöùng ñöôïc Ñaïi Nieát-baøn. Söï nhieáp thuû cuûa Ngaøi khoâng phaûi laø vöôït qua theá gian, khoâng phaûi lìa ñaïo theá gian. Nöông vaøo theá gian nhö vaäy, ñeå noùi veà Khoå ñeá cuûa theá gian ..., laø ñaõ nöông vaøo Theá ñeá thuø thaéng maø noùi. Töø ñaây trôû xuoáng, Phaïm thieân laïi hoûi Nhö Lai ñaõ giaûng noùi veà boán Thaùnh ñeá. Thaùnh nhaân thaáy caùc Ñeá nhö Khoå ñeàu do phaân bieät hö voïng. Nhö Lai chæ roõ thaät söï Thaùnh ñeá thì khoâng nhö vaäy. Ñaây laø theo nghóa gì? Coù hai ñeá: 1. Töôùng ñeá. 2. Taâm ñeá. Theá gian ñeàu nöông vaøo hai ñeá nhö vaäy. Nöông vaøo Töôùng ñeá laø noùi khoå ñeá..., vôùi moïi phaùp töôùng, phaùp theå, thaät theå hieän coù. Döïa vaøo ñoù thì khoâng phaûi Thaùnh ñeá, vì Thaùnh ñeá khoâng coù sai bieät cho neân goïi laø ñaïo Thaùnh ñeá. Nöông vaøo taâm ñeá laø noùi veà Thaùnh ñeá thuø thaéng, vì trong Thaùnh ñeá kia nhaän bieát taâm ñieân ñaûo, taâm khoâng ñieân ñaûo. Ñaây laø coù nghóa gì? Bôûi vì chaúng phaûi laø Thaùnh. Noùi Khoå ñeá, keû kia chæ thoï khoå maø khoâng bieát Khoå ñeá. Noùi Taäp ñeá, ngöôøi kia chæ nghe noùi veà phaùp taäp hôïp hö voïng maø khoâng bieát Taäp ñeá. Noùi Dieät ñeá, chuùng sinh chæ nghe teân dieät roài rôi vaøo ñoaïn kieán maø khoâng bieát Dieät ñeá. Noùi Ñaïo ñeá, chuùng sinh nghe noùi phaùp höõu vi

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 3454

nhö nghieäp vaø phieàn naõo, cho raèng phaùp nhö vaäy chæ laø söï taäp hôïp cuûa phaùp höõu vi theá gian, chöù khoâng bieát Ñaïo ñeá. Phaân bieät veà boán ñeá laø nhö vaäy. Neáu nhö vaäy taát caû..., ñeàu coù ñeá, thì caùc chuùng sinh sinh trong ba ñöôøng döõ, ñeàu phaûi coù ñeá nhöng hoï khoâng coù ñeá. Vì vaäy phaûi chæ roõ nghóa nhö vaäy. Nhö kinh noùi: “Phaïm thieân! Neáu khoå kia laø thaät Thaùnh ñeá, thì taát caû boø, heo, caùc suùc sinh ñeàu phaûi coù thaät ñeá. Vì sao? Vì chuùng ñeàu

chòu moïi noãi khoå. Chính vì nghóa naøy, cho neân khoå khoâng phaûi laø thaät ñeá. “Bôûi vì nghóa gì maø chæ noùi boø-heo trong caùc loaøi suùc sinh, coøn nhöõng suùc sinh khaùc khoâng thaáy noùi ñeán? Vì boø-heo laø loaïi ngu si ñaàn ñoän nhaát trong suùc sinh. Vì caùc theá gian ñeàu bieát boø-heo raát laø ñaàn ñoän. Nhö vaäy, khoâng phaûi laø Thaùnh maø phaân bieät hö voïng cho ñoù laø ñeá. Veà nghóa naøy cho neân bieát. Vì ngöôøi theá gian nöông vaøo phaàn khoå hö voïng chaáp tröôùc cho ñoù laø Khoå ñeá. Nöông vaøo phaàn Taäp chaáp tröôùc hö voïng cho laø Taäp ñeá. Nöông vaøo phaàn Dieät, cho laø Dieät ñeá. Nöông vaøo phaàn Ñaïo ñoái trò, chaáp tröôùc hö voïng cho laø Ñaïo ñeá. Laïi nöõa, hai ñeá Khoå- Taäp khoâng coù Theå töôùng, vì töï Theå cuûa chuùng khoâng thaønh töïu, vì töï Theå cuûa chuùng xöa nay khoâng sinh vaø khoâng hoøa hôïp. Vì döïa vaøo söï chaáp tröôùc hö voïng cho neân coù taâm ñoái trò. Noùi nhaän bieát khoâng sinh vaø khoâng hoøa hôïp thì goïi laø Thaùnh ñeá cuûa Thaùnh nhaân. Caùc phaùp höõu laäu cuõng khoâng coù Theå töôùng nhö vaäy trong taát caû caùc thôøi, vì Theå cuûa phaùp kia khoâng theå xa lìa. Vì nöông vaøo söï chaáp tröôùc hö voïng kia cho neân coù taâm ñoái trò. Döïa vaøo Chaân Nhö thanh tònh thì moïi phaùp kia xöa nay luoân vaéng laëng. Caùch ñoái trò cuûa Thaùnh ñeá nôi baäc Thaùnh laø chæ roõ khoâng coù sinh- dieät. Caû phaùp ñoái trò cuõng khoâng coù Theå töôùng, vì töï Theå cuûa chuùng khoâng thaønh töïu. Vì Ñaïo ñeá khoâng phaûi laø ñeá ñoái trò. Duøng taâm thanh tònh cuûa töï taùnh maø ñoái trò vôùi taâm chaáp tröôùc hö voïng ñoù. Nöông vaøo phaùp quaùn saùt bình ñaúng ñeå coù theå quaùn saùt. Nöông vaøo trí thuaàn thuïc, nöông vaøo trí quaùn saùt, nöông vaøo caùc phaùp kia, taát caû caùc phaùp bình ñaúng khoâng coù hai, khoâng coù tu ñaïo. Noùi phaùp khoâng hai maø chöùng ñöôïc ñaïo, ñoù goïi laø Thaùnh ñeá cuûa Thaùnh nhaân. Thaùnh ñeá thöù nhaát laø teân khaùc cuûa Nieát-baøn, goïi laø Ñaïo ñeá, cuõng goïi laø Thaùnh ñeá cuûa Thaùnh nhaân. Vì khoâng löøa doái, vì khoâng sinh, cho neân goïi laø Thaùnh ñeá. Vaû laïi, töø khoâng coù sinh cho ñeán khoâng hai, nghóa laø nöông vaøo ñaïo Nieát-baøn ñaõ tu taäp, döïa vaøo Ñaïo Thaùnh ñeá thì moïi phaùp ñeàu bình

ñaúng. Noùi taát caû phaùp khoâng hai laø noùi ñeán Nieát-baøn, laø do phaùp Chaân Nhö thanh tònh maø ñöôïc teân goïi. Do Nieát-baøn lìa moïi phaùp coù theå giöõ laáy, cho neân coù khaû naêng giöõ laáy caùc phaùp. Vì döïa vaøo phaùp aáy cho neân ñöôïc teân goïi laø Thaùnh ñeá. Theo thöù töï nhö vaäy. Vaû laïi, caùc ñeá kia bôûi vì khoâng chaùnh nieäm, cho neân goïi laø lôøi noùi hö voïng chöù khoâng phaûi laø Thaùnh ñeá thaät. Laïi nöõa, ñeá kia döïa vaøo chaùnh nieäm cho neân goïi laø thaät ngöõ, nhöng cuõng khoâng phaûi laø Thaùnh ñeá thaät. Vì vaäy Nhö Lai chæ roõ duø laø noùi hö voïng hay noùi thaät ñeàu khoâng thaønh töïu. Nhö kinh noùi: “Phaïm thieân! Thaät Thaùnh ñeá, thaät Thaùnh ñeá aáy khoâng phaûi laø noùi doái, khoâng phaûi laø noùi thaät. Chuùng khoâng phaûi laø chaùnh nieäm vì coøn chaáp laáy töôùng ngaõ. Chæ roõ cho bieát laø vaäy”. Caùc caâu noùi ôû trong moãi moãi phaùp phaùt sinh söï chaáp tröôùc nhö vaäy, bôûi vì troùi buoäc trong caùc töôùng vaø nghóa lyù voâ cuøng khaùc bieät, neân bieát. Nghóa laø coù moät ngaõ laø Theå cuûa höõu

ngaõ, laø goác. Vì nöông vaøo ngaõ goác ñoù cho neân môùi coù taát caû. Vì ngaõ khoâng ñoaïn, cho neân goïi laø chuùng sinh. Vì nöông vaøo maïng caên maø toàn taïi cho neân goïi laø maïng soáng, thöôøng bò ñoïa trong saùu ñöôøng cho neân goïi laø tröôïng phu. Caùc kieán chaáp nhö vaäy ñeàu cho töï thaân laø duy nhaát maø chaáp tröôùc sai laàm, chaáp giöõ töôùng ngaõ, bôûi vì döïa vaøo söï phaân bieät hö voïng veà caùc ngaõ kia, cho neân thöôøng vaø voâ thöôøng ñeàu rôi vaøo chaáp thöôøng vaø chaáp ñoaïn. Chaáp ngaõ laø saéc, ngaõ laø voâ saéc, nhöõng thöù phaân bieät hö voïng nhö vaäy ñeàu laø chaáp tröôùc, ñuû thöù chaáp sai khaùc, chaáp ngaõ laø moät, coù ngaõ thì coù vaät. Vì phaân bieät hö voïng cho neân chaáp coù töôùng. Töø söï phaân bieät sai laàm veà ngaõ kia, maø chaáp giöõ voâ minh Phaân bieät hö voïng roài chaáp laáy töôùng ngaõ, töùc laø nöông vaøo söï phaân bieät hö voïng veà ngaõ kia, chaáp giöõ voâ minh vaø dieät. Töø phaân bieät hö voïng chaáp giöõ laáy töôùng ñoaïn dieät. Nhö vaäy sinh dieät laø döïa vaøo töôùng ngaõ. Theo thöù töï trôû thaønh söï phaân bieät hö voïng, chaáp giöõ töôùng theá gian, chaáp giöõ töôùng Nieát-baøn. Chaáp giöõ töôùng theá gian vaø Nieát-baøn, nhö tröôùc ñaõ noùi veà caùc loaïi chaáp töôùng. Noùi chaáp tröôùc laø hy voïng, öa thích tin töôûng ñeàu töø phaân bieät hö voïng chaáp giöõ kieân coá, chæ coù ñieàu naøy laø thaät, caùc thöù khaùc laø hö voïng, ñaây goïi laø chaáp tröôùc. Do khoâng theå taùch rôøi moïi kieán chaáp kia cho neân chaáp giöõ vaøo hö voïng, ñoù goïi laø söï tieáp xuùc, khoâng lìa söï tieáp xuùc ñoù, goïi laø giöõ laáy

(thuû). Theo thöù töï nhö vaäy khoâng nhaän laáy, khoâng tieáp xuùc, khoâng chaáp tröôùc thì goïi laø lôøi noùi thaät. Chæ roõ chaùnh nieäm nhö vaäy laø döïa vaøo voâ ngaõ cuûa tröôïng phu, khoâng phaûi laø lôøi noùi doái, khoâng phaûi laø lôøi noùi thaät. Nhö vaäy ñaõ noùi xong. Tieáp theo döïa vaøo phaùp voâ ngaõ, phaân bieät noùi veà khoå... Töø boû trí khoâng phaân bieät thì goïi laø löøa doái. Do söï löøa doái naøy cho neân goïi laø lôøi noùi doái. Vì vaäy chæ roõ söï thaät cuûa Nhò thöøa kia laø hö voïng khoâng thaät. Do phaân bieät moïi phaùp trong ba ñôøi, cho neân söï nhôù nghó cuûa haøng Nhò thöøa kia laø hö voïng, vì vaäy phaûi chæ roõ trí voâ phaân bieät. Ñaây laø trình baøy veà nghóa gì? AÁy laø do nhôù laïi moïi phaùp moân trong quaù khöù, phaân bieät moïi phaùp trong hieän taïi vaø nhôù nghó ñeán moïi phaùp moân trong vò lai. Vì nghóa naøy, cho neân lìa xa chaùnh nieäm. Boà-taùt an truù trong trí voâ phaân bieät, khoâng hyù luaän vôùi moïi phaùp töôùng. Quaùn saùt phaùp voâ ngaõ, chöùng ñöôïc Nieát-baøn voâ truù. Vì khoâng truù chaáp trong Nieát-baøn vaø theá gian, cho neân ñöôïc tri kieán bình ñaúng. Boà-taùt kheùo nhaän bieát phaùp nhö vaäy roài, caùc ñeá nhö ñaõ neâu baøy chæ roõ giuùp hoï thaáy ñeá khoâng thaønh töïu. Ñeá cuûa Thaùnh nhaân laø ôû nôi khoâng coù lôøi thaät, khoâng coù lôøi noùi doái. Vì nghóa naøy, cho neân chæ roõ nghóa kia. Duø taâm chaùnh nieäm hay khoâng chaùnh nieäm coù khaùc nhau, nhöng Thaùnh ñeá kia haõy coøn khoâng thaønh töïu. Neáu truù vaøo töôùng thaät ñeå thaønh töïu ñeá, thì trong taát caû thôøi gian xöa nay ñeàu thöôøng nhö vaäy, luoân toàn taïi nhö vaäy. Töø ñaây trôû xuoáng laø chæ roõ nghóa ñoù. Nhö kinh noùi: “Phaïm thieân! Noùi thaät thì xöa nay ñeàu thaät. Ñaây laø

trình baøy nghóa naøo? Phaùp Theå cuûa phaùp taùnh kia laø chæ roõ Theå cuûa phaùp thuø thaéng, laø nhaân cuûa phaùp Theå nôi baäc Thaùnh. Nieát-baøn vaø theá gian khoâng khaùc nhau, vì vaäy maø goïi laø thöôøng, laø Thaùnh ñeá. Nöông vaøo Nieát-baøn vaø theá gian chæ roõ hai Thaùnh ñeá thaønh töïu. Nhö vaäy, Thaùnh ñeá döïa vaøo taùnh Chaân Nhö, laø chæ roõ Thaùnh ñeá khoâng lìa theá gian, laø chæ roõ Thaùnh ñeá khoâng giöõ laáy Nieát-baøn. Noùi söï thaät cuûa phaùp töôùng nhö vaäy, ñaõ chöùng ngoä roài môùi noùi ra, laø chæ cho keû khaùc goïi laø noùi thaät. Ngöôøi kia noùi Thaùnh ñeá goïi laø noùi taø. Töø ñaây trôû xuoáng laø noùi ñeán nghóa ñoù. Chæ roõ ngöôøi kia khoâng coù

nhaân taêng thöôïng cuûa giôùi hoïc. Ngöôøi naøy khoâng coù khaû naêng gìn giöõ caùc caên, chæ roõ laø do nhaân keùm. Chæ roõ laø ngöôøi khoâng coù taêng thöôïng giôùi hoïc, khoâng coù nhaân taêng thöôïng cuûa ñònh hoïc. Chæ roõ laø ngöôøi khoâng coù taêng thöôïng ñònh hoïc, khoâng coù nhaân cuûa taêng thöôïng cuûa tueä hoïc. Chæ roõ hoï khoâng coù taêng thöôïng tueä hoïc, chæ roõ töôùng sinh naøy laø Khoå ñeá, laø phaùp chaáp tröôùc hö voïng. Theo thöù töï, cuøng phoái hôïp vôùi nghóa naøy cho neân bieát. Nhö vaäy, Baø-giaø-baø laø Theá Toân maø Thanh vaên chæ laø ngoaïi ñaïo. Tieáp theo laø chæ roõ ngöôøi Thanh vaên kia trôû thaønh ngoaïi ñaïo. Bôûi vì ngöôøi ngu Thanh vaên kia laøm maát vaät caàn duøng laø ñeá maø noùi vaät laø ñeá, ñoù laø chæ roõ ngöôøi Thanh vaên kia bò ñoïa vaøo ñöôøng döõ, vì töï mình khoâng chöùng ngoä. Nhö Lai vì ñaõ chöùng ngoä ñöôïc phaùp khoâng coù lôøi noùi. Töï Theå cuûa caùc ñeá nhö Khoå..., khoâng thaønh cho neân thò hieän noùi veà töôùng ñeá. Ta chöùng ngoä nhö vaäy, laø chæ roõ khoâng thaønh laäp phaùp töôùng höõu vi, chæ roõ khoâng giöõ laáy gì khaùc. Boà-ñeà khoâng theå naém ñöôïc vì Theå cuûa noù laø khoâng phaân bieät, cho neân khoâng giöõ laáy vaø cho raèng Ta ñaõ ñaït ñöôïc phaùp Boà ñeà. Khoâng chaáp giöõ nhö vaäy laø bôûi vì ñaõ lìa khoûi moïi thöù höõu vi, vì lìa ba coõi, lìa naêm ñöôøng. Vì ñaõ vöôït leân treân phaùp höõu vi kia, cho neân Nhö Lai chöùng ñöôïc phaùp cuûa ñaïo Thaùnh xuaát theá gian. Nhö vaäy, khoâng nhaän thaáy moïi phaùp laø töôùng Boà-ñeà. Khoâng chöùng ngoä moät phaùp maø chöùng ngoä caùc phaùp. Vì vaäy goïi Ngaøi laø ÖÙng Chaùnh Bieán Tri. Neáu Nhö Lai ñoái vôùi phaùp voâ sôû ñaéc, thì vì nghóa gì laïi noùi Nhö Lai ngoài nôi ñaïo traøng goïi laø Phaät? Ñaây laø hoûi Nhö Lai, ñeå ngaên ngöøa cho laø coù ñöôïc vaät gì. Nhö Lai noùi: Ta khoâng ñöôïc vaät gì, maø nghe noùi ñeán teân phaùp thì thuoäc veà Tuïc ñeá, bôûi vì phaân bieät töôùng. Nöông vaøo töôùng khoâng coù Theå taùnh vaø nghóa cuûa phaùp voâ ngaõ, cho neân tieáp theo nöông vaøo phaùp voâ ngaõ maø hoûi. Phaùp töôùng kia laø phaùp voâ ngaõ bôûi vì taát caû caùc phaùp khoâng coù töï Theå laøm Theå, laø vì ngaên chaën chaáp phaùp laø coù, laø khoâng. Chæ roõ nghóa gì? Chæ roõ phaùp ñoù khoâng phaûi laø vaät coù ñeå coù theå chöùng ngoä, khoâng phaûi laø vaät khoâng ñeå coù theå chöùng ngoä. Vì phaùp ñoù lìa khoûi hai töôùng coù-khoâng, cho neân noùi laø chöùng ngoä. Ñaõ noùi nhö vaäy. Töø ñaây trôû xuoáng tieáp theo noùi khoâng phaûi hoaøn toaøn laø khoâng chöùng ngoä phaùp thaät, vì chaáp giöõ hö voïng. Do nhaän thaáy söï chaáp tröôùc hö voïng, cho neân laø nhö

thaät, kheùo nhaän bieát töï taùnh khoâng sinh. Sinh laø do döïa vaøo Theå ñieân ñaûo khaùc, ñoù laø söï phaân bieät nhieãm

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 3458

tröôùc veà Theå taùnh. Töï taùnh khoâng sinh trong taát caû moïi thôøi gian. Bieát Chaân ngaõ nhö vaäy, phaùp chöùng laøm sao bieát ñöôïc? Nhö thöôøng xuyeân khoâng bieát, khoâng hieåu maø nhaän bieát ñöôïc. Noùi tri thöùc, ñaây laø chæ roõ töôùng Chaân Nhö kia cuõng khoâng phaân bieät. Khoâng thaáy ñöôïc Theå cuûa phaùp Chaân thaät vì theå cuûa noù thì taát caû lôøi noùi khoâng theå dieån taû. Vì vaäy, chæ roõ nhaân toá cuûa trí chöùng ngoä kia. Phaùp khoâng bieát, khoâng nhaän thöùc, khoâng theå nhaän thaáy..., vì thaáy- nghe-hieåu-bieát laø ñaõ rôi vaøo boán loaïi lôøi noùi. Caùc caâu..., naøy ñöôïc ñaët thaønh caâu hoûi ôû caùc phaàn treân ñeå chæ roõ, cho neân bieát. Nhö Theå cuûa phaùp kia khoâng theå giöõ laáy... Vì vaäy, phaùp kia khoâng theå duøng söï nhaän thaáy ñoù ñeå giöõ laáy noù. Ñaây laø theo nghóa naøo? Vì caùc danh, töï khoâng theå dieãn taû ñöôïc, vöôït qua caûnh giôùi cuûa taâm, cho neân khoâng coù hyù luaän. Khoâng coù gì töông ñöông vôùi noù, vì moïi loaïi ngoân ngöõ khoâng theå ñaït tôùi. Vì khoâng coù gì töông ñöông vôùi noù, cho neân khoâng theå hoûi ñaùp. Vì noù vöôït qua saùu caên, vöôït qua danh töï, taát caû thaân beân trong, ñeàu khoâng theå neâu baøy. Khoâng coù töôùng theá gian, phaùp theá gian khoâng hieän haønh. Lìa nhöõng gì taïo taùc, vì phaùp höõu vi khoâng hieän haønh. Vì khoâng coù taâm yù theá gian, yù thöùc laø töôùng phaân bieät. Noù vöôït khoûi theá gian, vì khoâng coù töï theå kia, vöôït qua moïi hyù luaän, vì khoâng coù caùi gì coù theå ñoái laäp. Nhö vaäy neáu roõ noùi veà Theå cuûa phaùp, khoâng coù taát caû caùc phaân bieät xong. Chæ roõ phaùp kia gioáng nhö hö khoâng, cho neân bieát. Phaùp kia gioáng nhö hö khoâng coù hai loaïi töôùng, neân bieát: 1. Ñeán khaép: Vì taùch khoûi hyù luaän coù-khoâng, cho neân ñöôïc phaùp cöùu caùnh khoâng theå nghó baøn cuûa chö Phaät. 2. Khoâng ngaên ngaïi: Vì taâm Töø lôùn lao, nhaãn chòu ñau khoå baäc nhaát, ñieàu khoâng theå laøm maø coù khaû naêng laøm ñöôïc. Vì phaùp khoâng coù lôøi noùi, vì nöông vaøo lôøi noùi maø nöông vaøo phaùp ñoù khieán caùc chuùng sinh ñeàu ñöôïc tieán vaøo trong phaùp. Ñoù laø chæ roõ nghóa gì? Caùc chuùng sinh döïa vaøo söï thoâng minh maãn tieäp maø coù taâm ngaõ maïn. Vì vaäy, hoï khoâng coù loøng tin ñoái vôùi phaùp töôùng ñaõ giaûng noùi. ÔÛ ñaây laø chæ roõ vì caùc chuùng sinh kia caên thieän moûng manh, cho neân giaûng noùi roõ veà phaùp töôùng kia. Ñaây laø trình baøy nghóa gì? Laø laøm saùng toû phaùp moân aáy, laø phaùp moân caû theá gian ñeàu khoù tin. Vì yù cuûa theá gian thöôøng ñieân ñaûo. Ñaây laø trình baøy nghóa gì? YÙ cuûa ngöôøi theá gian nghó: Chuùng ta cho neân chöùng ngoä chaân lyù thaät, nöông vaøo ba phaùp hoïc thì tu haønh laø ñaày ñuû. Döïa vaøo phaùp ñoù, chuùng ta chöùng ñöôïc Nieát-baøn, moät möïc tu taäp phaùp thieän, vaø nöông vaøo phaùp ñoù, cho neân trong hieän taïi

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 3459

caûm nhaän nieàm vui cuûa phaùp. Haïnh thieän naøy tuaàn töï nöông theo Phaät xuaát theá duøng laøm caên baûn. Keá ñeán seõ coù noùi phaùp, sau ñoù seõ coù beø

baïn laø chuùng Taêng tu haønh nhö thaät. Nhö vaäy an truù nhö thaät nôi phaùp naøy laø chaân lyù thaät söï voán khoâng coù hyù luaän. Ngöôøi theá gian khoâng theå tin phaùp aáy. Veà nghóa naøy cho neân bieát. Baïch Theá Toân ! Ví nhö trong nöôùc phaùt ra löûa, trong löûa chaûy ra nöôùc. Ñaây laø neâu roõ nghóa gì? Laø chæ roõ phieàn naõo nhö löûa, löûa phieàn naõo khoâng phaûi laø Theå vaéng laëng. Xa lìa Theå ñoù cho neân Boà-ñeà nhö nöôùc, vì nöôùc Boà-ñeà coù khaû naêng daäp taét löûa phieàn naõo. Ngöôøi ta khoâng tin vaø tin töôûng maâu thuaãn nhau veà phaùp töông öng. Nghóa naøy cho neân bieát. Noùi phieàn naõo, laø taát caû phaøm phu ngu si, ñeàu chaáp giöõ nhö vaäy, laïi hyù luaän noùi laø coù phieàn naõo caáu nhieãm, vì nhöõng keû ngu kia maø ngaên chaën ñeå cho Theå cuûa phieàn naõo khoâng thaønh töïu. Do quaùn saùt phaùp laø khoâng theå naém baét, chæ coù trí xuaát theá gian môùi chöùng ngoä ñöôïc. Thöùc khoâng theå phaân bieät nhaän bieát maø phaûi laáy hoïc vaø tu ñaïo ñeå ñoái trò choã caàn ñoái trò. Khoâng chaáp giöõ hai töôùng chuû theå vaø ñoái töôïng ñoái trò, bôûi vì chöùng ñöôïc phaùp Chaân Nhö thanh tònh. Khoâng coù taâm chaáp giöõ ñaït ñöôïc phaùp, cho neân coù khaû naêng laøm cho chöôùng kia heát theá löïc, vì baûn taùnh cuûa phaùp chöôùng kia laø khoâng sinh. Nhö phaùp töôùng ñaõ noùi, neáu coù khaû naêng tin töôûng laø phaùp khoâng sinh, thì seõ xa lìa moïi taø kieán vaø ñöôïc giaûi thoaùt, vì ñaõ xa lìa taâm phaân bieät chaáp giöõ töôùng khoâng thaät laø chuû theå vaø ñoái töôïng caàn ñoái trò. Töø ñaây trôû xuoáng, nöông vaøo caùc Ñaïi Boà-taùt, tin töôûng vaøo coâng ñöùc cuûa phaùp, ca ngôïi Boà-taùt kia coù baûy loaïi coâng ñöùc. Nghóa naøy cho neân bieát. Nhöõng gì laø baûy? Ñoù laø: 1. Coâng ñöùc do moïi vieäc laøm ñaõ ñaày ñuû. 2. Coâng ñöùc tu haønh. 3. Coâng ñöùc tieán vaøo quaû vò. 4. Coâng ñöùc do taâm töï taïi phaùt sinh. 5. Coâng ñöùc do kheùo luyeän taäp. 6. Coâng ñöùc tu haønh coù khaû naêng taäp hôïp phaùp Phaät. 7. Coâng ñöùc chöùng ñaéc quaû vò. Coâng ñöùc do moïi vieäc laøm ñaõ ñaày ñuû laø gì? Laø chæ roõ ñoái vôùi chö Phaät trong quaù khöù, ñaõ coù khaû naêng laøm caùc loaïi coâng ñöùc, ñeàu ñaõ laøm xong. Laïi coù nghóa gì?

SOÁ 1532 - THAÉNG TÖ DUY PHAÏM THIEÂN SÔÛ VAÁN KINH LUAÄN - Quyeån 3460

Döïa vaøo hai nghóa: 1. Döïa vaøo coâng ñöùc. 2. Döïa vaøo trí tueä. Vì coù khaû naêng cuùng döôøng cung kính, giuùp ñôõ haàu haï, nhö oai nghi trong moïi vieäc tu haønh, laéng nghe chaùnh phaùp. Theo thöù töï, nhö vaäy vieäc laøm cuûa Boà-taùt ñaõ ñaày ñuû coâng ñöùc trí tueä nhö vaäy roài, sau ñoù thuaän theo tu haønh böôùc vaøo caùc haønh cuûa ñòa. Vì vaäy, tieáp theo laø boán caâu noùi veà coâng ñöùc tu haønh cuûa Boà-taùt, chæ roõ coù caùc coâng ñöùc trí tueä taêng thöôïng, duøng phaùp aên uoáng vì noù thuoäc veà hai loaïi thöùc aên. Nöông vaøo thieän tri thöùc laïi tu taäp caùc haïnh, coù khaû naêng laøm phöông tieän kheùo leùo ñoái vôùi nghóa, tuøy thuaän chaùnh phaùp tu haønh nhö thaät, ñeå coù ñöôïc söùc caên thieän vi dieäu hôn heát, nhôø nöông vaøo phöông tieän thieän xaûo. Söï vi dieäu coù hai loaïi: 1. Vi dieäu cuûa chuû theå taïo taùc vaø ñoái töôïng taïo taùc. 2. Vi dieäu saâu xa laø coù khaû naêng tin töôûng vaøo nôi kia, vì nghe noùi ñeán hai loaïi vi dieäu lôùn lao nhö vaäy maø khoâng caûm thaáy sôï haõi. Vì kheùo hoä trì taïng phaùp maàu nhieäm cuûa Nhö Lai, nhö phaùp ñaõ giaûng noùi moãi moãi ñeàu tuøy thuaän tu haønh nhö thaät, baèng

caùch khoâng töï chaáp giöõ tri kieán, khoâng töï tieáp xuùc chaáp vaøo phaùp. Boà-taùt tu haønh nhö thaät nhö vaäy thì chính mình cuoái cuøng tieán vaøo quaû vò Boà-taùt. Vì vaäy tieáp theo laø noùi veà coâng ñöùc tieán vaøo quaû vò. Coù hai möôi laêm caâu chæ roõ nghóa naøy. Goïi laø sinh vaøo nhaø Nhö Lai laø theá naøo? Laø Boà-taùt naøy töø nhaø Phaät sinh ra, ñöôïc phaùp cuûa Phaät cho neân coù khaû naêng tröø boû phieàn naõo phaân bieät. Baáy giôø nhieáp thuû trí voâ phaân bieät, chæ roõ tu haønh caùc haïnh boá thí..., ñeå quyeát ñoaùn phöông phaùp ñoái trò vôùi söï phaù giôùi. Ñaây laø trình baøy veà nghóa gì? Laø giöõ giôùi ñeå ñoái trò phaùp phaù giôùi, coù khaû naêng phaùt khôûi tieâu dieät caùc phieàn naõo phaù giôùi, vì vaäy giöõ giôùi laø ñoái trò vôùi nhöõng gì caàn ñoái trò kia. Tieác thaân maïng ñaõ ñöôïc ñoái trò. Taâm löôøi bieáng ñaõ ñöôïc ñoái trò. Ñoái trò vôùi ñieàu aùc baát thieän cuûa coõi Duïc, ñoái trò vôùi taát caû moïi kieán chaáp baát chaùnh, cho ñeán ñoái trò vôùi kieán chaáp cuûa Tieåu thöøa, nhö vaäy goïi laø coâng ñöùc tieán vaøo quaû vò, laø coâng ñöùc cuûa haïnh Ba-la-maät xuaát theá gian, neân bieát. Nhö Lai giaûng noùi phaùp nhö thaät raát saâu, neáu hieåu thaáu ñuùng ñaén vôùi coâng ñöùc khoâng ñieân ñaûo, thì duø ma thieân, ma phieàn naõo..., cuõng khoâng coù khaû naêng laøm chöôùng ngaïi.

Nhö vaäy theo thöù töï noùi veà khaû naêng noùi phaùp tieán vaøo coâng ñöùc, duøng yù nghóa saâu xa, noùi veà coâng ñöùc cuûa phaùp khoâng ñieân ñaûo maø tieán vaøo. Coâng ñöùc noùi phaùp laø nhö vaäy ñeá, nhö Ñeä nhaát nghóa ñeá laø noùi chaân thaät. Nhö trình töï maø neâu baøy. Ñaây laø trình baøy nghóa gì? Laø töï taùnh cuûa phaùp, laø töôùng nôi töï Theå cuûa caùc phaùp ñeàu tieán vaøo töï taùnh. Neân bieát laø gìn giöõ coâng ñöùc, nhaäp phaùp moân, löu haønh quaû vò, ñaït ñöôïc phaùp thanh tònh. Döïa vaøo söùc truù trì cuûa Nhö Lai maø coù khaû naêng laøm xong coâng vieäc caàn laøm. Duø ñoàng phaïm haïnh, nhöng coâng ñöùc cuûa caùc Boà- taùt naøy khaùc nhau maø coâng ñöùc giöõ giôùi laø ngang nhau. Boà-taùt naøy coù phaàn taêng tröôûng coâng ñöùc cuûa phaùp thieän laø coâng ñöùc cuûa tín..., xuaát theá gian, ñeàu hieän tieàn. Ñaây laø coâng ñöùc do caùc Boà-taùt khoâng tieáp xuùc ñeán caùc thöùc aên. Ñaây laø trình baøy nghóa gì? Tuøy thuaän maø ñöôïc, nghóa laø truù xöù khaát thöïc, giöôøng naèm vaø thuoác thang ñeàu laø coâng ñöùc bieát ñuû, Thaùnh nhaân ñaõ thöïc haønh, tuøy thuaän nhöõng vaät duïng cung caáp cho ñôøi soáng ñeàu khoâng ñuïng chaïm. Coâng ñöùc khoâng tieáp xuùc cuûa töôùng tu haønh öa xa lìa caùc duïc laø ñoái trò vôùi söï tieáp xuùc, neân bieát. Ñieàu naøy laïi coù nghóa gì? Laø maïng soáng khoâng döïa vaøo trí tueä cuûa ngöôøi khaùc, vì vaäy deã thoûa maõn deã nuoâi, neân bieát laø vì coù khaû naêng tuøy thuaän coâng ñöùc ñaày ñuû cuûa trí chöùng ngoä, vì chính mình cuoái cuøng ñaït ñöôïc quaû vò Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc , vì taâm ñaõ roát raùo thì ta nhaát ñònh ñaït ñöôïc. Phaûi bieát ngöôøi naøy coù khaû naêng hoùa ñoä keû chöa ñöôïc hoùa ñoä. Taùm caâu nhö vaäy..., laø noùi veà coâng ñöùc tu haønh ñem laïi lôïi ích cho moïi ngöôøi. Neân bieát nhö vaäy. Boà-taùt vì coù khaû naêng an uûi caùc chuùng sinh..., ñang bò phieàn naõo troùi buoäc, khuyeân baûo hoï tieán vaøo ñaïo. Vì coù khaû naêng yeân ñònh chuùng sinh trong phaùp giaûi thoaùt, cho neân coù theå khieán

chuùng sinh ñöôïc giaûi thoaùt. Hai caâu tieáp theo chæ roõ xöù sôû thuø thaéng, coù khaû naêng giaûng ñaïo cho neân giuùp cho moïi ngöôøi söï giaûi thoaùt. Hai caâu tieáp theo neâu roõ khaû naêng bieát phaùp ñoái trò, neâu roõ töï mình luoân luoân giuùp cho phaùp ñoái trò ñeå ñoái trò caû chuû theå vaø khaùch theå.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.